

**Інформація щодо публікацій з інноваційної діяльності та експериментальної роботи педагогічних працівників
Комунального закладу Сумської обласної ради
«Косівщинська спеціальна школа» за 2021 рік**

2. Гуманітарні науки

2.1. Українська мова та література

1. Медведєва Т. Л. Леся Українка «Давня казка». Порівняльна характеристика поета і Бертольдо: урок. Всеосвіта. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/tema-lesa-ukrainka-davna-kazka-porivnalna-harakteristika-poeta-i-bertolda-463457.html>

Анотація. На уроці були використані такі методи і прийоми: вправа «Відкритої руки», літературна гра «так чи ні», бесіда за запитаннями, коло Вена, «Мозковий штурм», складання сенкану, асоціативний куц, метод «незакінчене речення».

2. Медведєва Т. Л. І.Котляревський. «Наталка Полтавка». Наталка як уособлення кращих рис української жінки: урок. Всеосвіта. 2022. URL: <https://vseosvita.ua/library/ikotlarevskij-natalka-poltavka-natalka-ak-uosoblenna-krasih-ris-ukrainskoi-zinki-514441.html>

Анотація. На уроці були використані такі методи і прийоми: «Мозкова атака», цитатний диктант з кодуванням «Упізнай героя», «Асоціативний ланцюжок», бесіда, робота в групах, «Асоціативний диктант», складання сенканів, «Незакінчене речення», «Інтерв'ю».

3. Медведєва Т. Л. Ступені порівняння прислівників: урок. Всеосвіта. 2022. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-stupeni-porivnanna-prislivnikiv-514501.html>

Анотація: на уроці були використані такі методи і прийоми: робота з епіграфом, лінгвістична гра "Чи правда що?", диктант-диспут, складання асоціативного куца, аналіз таблиці, робота на дошці, робота в парах та групах, вправа "Відбий атаку", гра "Журналіст", рефлексія.

4. Медведєва Т. Л. Узагальнення та систематизація вивченого про займенник: урок. Всеосвіта. 2022. URL: <https://vseosvita.ua/library/tema-uzagalnenna-j-sistematizacia-vivcenogo-pro-zajmennik-514519.html>

Анотація. На уроці були використані такі методи і прийоми: тестові завдання, розподільний диктант, взаємоперевірка, самоперевірка, редагування тексту, конструювання, розбір займенника як частини мови, мікрофон. На уроці діти, виконуючи певне завдання влітали до віночка різні квіти.

5. Медведєва Т.Л. Бінарний урок з української літератури та географії: урок. Всеосвіта. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/tema-oci-planeti-463450.html>

Анотація. Бінарний урок з української літератури та географії. Методи та прийоми використані на уроці: розгадування кросворду, декламування віршів, тестові завдання, відгадування загадок, продовжіть речення, робота з картою.

6. Медведєва Т. Л. Т. Г. Шевченко «Мені однаково, чи буду...» - лірична поезія з циклу «В казематі». Роздуми поета про власне життя і долю України: урок. Всеосвіта. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/tema-t-g-sevcenko-meni-odnakovo-ci-budu-liricna-poezia-z-ciklu-v-kazemati-rozdumi-poeta-pro-vlasne-zitta-i-dolu-ukraini-463444.html>

Анотація. Урок з української літератури у школі для слабочуючих дітей. Форми і методи використані на уроці: експрес-опитування, інформаційні повідомлення учнів, бесіда, робота з віршем, гронування, незакінчене речення.

7. Медведєва Т. Л. Порівняльна характеристика індійської казки «Фарбований Шакал» та казки І.Франка «Фарбований Лис»: урок. Всеосвіта. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/tema-porivnalna-harakteristika-indijskoi-kazki-farbovanij-sakal-ta-kazki-ifranka-farbovanij-lis-463447.html>

Анотація. Урок з української літератури та зарубіжної літератури. На уроці використані методи і форми роботи: мозковий штурм, дидактична гра «Поділи казки за видами», паспорт твору, літературний футбол, продовж речення, асоціативний куц, складання сенкану.

2.2. Зарубіжна література

1. Устименко Т. Б. Письменники проти війни (Г. Белль «Подорожній, коли ти прийдеши у Спа...» та О. П. Довженко «Воля до життя»): конспект уроку. *Методичний портал. Зарубіжна література.* 2015. URL: <http://metodportal.net/node/52933>

Анотація. Конспект уроку на тему «Письменники проти війни (Г. Белль «Подорожній, коли ти прийдеши у Спа...» та О.П. Довженко «Воля до життя»)» являє собою компаративний аналіз зазначених творів і має на меті навчити учнів порівнювати твори зі спільною темою, виховати толерантне ставлення до інших народів.

2. Устименко Т. Б. «О. Уайльд. Казка «Хлопчик-зірка»: конспект уроку. Урок. *ОСВІТА. UA. Зарубіжна література.* 2017. URL: https://urok.osvita.ua/materials/in_lit/54709/

Анотація. План-конспект уроку на заявлену тему з мультимедійною підтримкою (медіапрезентація додається), мета якого – завершити роботу над визначенням головної думки твору; розвивати вміння узагальнювати

прочитане, робити висновки, навчати роботі в парах, аналізу прочитаного; формувати вміння характеризувати героя твору; сприяти вихованню любові до матері як основи духовної краси людини.

4. Освітні \ педагогічні науки

4.3. Спеціальна (інклюзивна освіта)

1. Громико Г. В. Диференціація звуків [с]-[с']. Словесний наголос. Сприймання на слух та слухо-зорово мовленнєвого матеріалу уроків історії, розмовно-побутового характеру з теми «Засоби масової інформації» та публікації з сайту Укрінформ (за вибором учнів). *Всеосвіта*. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/diferenciacia-zvukiv-s-s-slovesnij-nagolos-sprijmanna-na-sluh-ta-sluho-zorovo-movlenneвого-materialu-urokiv-istorii-rozmovno-pobutovogo-harakteru-z-te-446996.html>

Анотація. Конспект групового корекційно-розвиткового заняття з розвитку слухового сприймання та формування вимови у 8 класі (для дітей з порушеннями слуху), мета якого - закріплювати правильну вимову звуків [с]-[с']; удосконалювати вміння дотримуватися наголосу у словах; тренувати дітей у слуховому сприйманні мовленнєвого матеріалу; удосконалювати мовленнєво-комунікативні вміння; добиватися правильної чіткої вимови, максимально наближеної до мовленнєвої норми; виховувати любов до історії свого народу.

2. Кисельова О. О. Теоретичні аспекти використання засобів адаптивного фізичного виховання для учнів із зниженим слухом. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: збірник наукових праць: вип. 9. Т.2. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. С. 174-179. URL: https://sio.sspu.edu.ua/images/2021_akreditacij/laboratoriy_Bondarenko/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2021_%D0%A7.%D0%86%D0%86_5dacd.pdf*

Анотація. У статті розкрито теоретичні аспекти використання засобів адаптивного фізичного виховання для учнів зі зниженим слухом. Доведено, що адаптивне фізичне виховання учнів означеної нозології є одним із основних шляхів корекції фізичного розвитку та покращення фізичної підготовленості, психомоторики, вольових якостей.

3. Кисельова Олена. Особливості впровадження інноваційних технологій для фізичного виховання дітей з порушеннями слуху. *Актуальні проблеми психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності: Матеріали IV Всеукраїнської наукової електронної конференції (м. Київ, 29 жовтня 2021 р.) / Відповід. ред.: Т. М. Булгакова. – Київ, 2021. С. 24-30.*

Анотація. Актуальною проблемою сьогодення є пошук та застосування новітніх технологій для поліпшення стану здоров'я учнів з

особливими освітніми потребами, зокрема із порушеннями слуху. Інноваційні технології у сфері фізичного виховання не тільки роблять цікавими заняття з фізичної культури, а й підвищують мотивацію у дітей, якісно покращують систему фізичного навчання, зменшують час на засвоєння учнями знань.

4. Кравченко А. О. Теоретичні аспекти формування у молодших школярів зі зниженим слухом ціннісного ставлення до рідного краю. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: збірник наукових праць VIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих учених (м. Суми, травень, 2021 р.).* URL: С.189-194 <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/11142/1/Kravchenko.pdf>

5. Ломова В. М. Автоматизація звука [т] у закритому складі. Робота над ритмом мовлення. Матеріал розмовно-побутового характеру: урок. *Всеосвіта* 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/avtomatizacia-zvuka-t-u-zakritomu-skladi-rodota-nad-ritmom-movlenna-material-rozmovno-pobutovogo-harakteru-414922.html>-

Анотація. Конспект заняття містить ігровий матеріал для автоматизації звука [т] та роботи над ритмом, який зацікавить дитину на занятті та допоможе легко засвоїти знання. Дана розробка для занять з дітьми з порушеннями слуху стане в нагоді для вчителів-дефектологів спеціальних шкіл.

6. Ломова В. М. Автоматизація звука [н] у закритому складі. Робота над мовним диханням. Розрізнення немовленнєвих звучань за темою: «Зоопарк»: урок. *Всеосвіта*. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/avtomatizacia-zvuka-n-u-zakritomu-skladi-robotu-nad-movnim-dihannam-rozrizznenna-nemovlennevih-zvucan-za-temou-zoopark-414777.html>-

Анотація. Конспект заняття містить ігровий матеріал для роботи над мовним диханням та автоматизацією звука, що в подальшому дасть змогу краще закріпити звуковимову в самостійному мовленні.

7. Ломова В. М. Автоматизація звука [с] між голосними звуками. Робота над темпом мовлення: урок. *Всеосвіта*. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/avtomatizacia-zvuka-s-miz-golosnimi-zvukami-robotu-nad-tempom-movlenna-414763.html>-

Анотація. Конспект заняття для вчителів-дефектологів, логопедів, які працюють з дітьми з ООП. Дана розробка представлена в ігровій формі, що допоможе дитині з легкістю і зацікавленістю працювати на занятті.

8. Ломова В. М. Диференціація звуків с-ш у словах. Лексична тема: «Побутові прилади»: урок. *Всеосвіта*. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/diferenciacia-zvukiv-s-s-u-slovah-leksicna-tema-pobutovi-priladi-414789.html>-

Анотація. Конспект містить різні види ігрових вправ, що надає змогу провести заняття в цікавій та пізнавальній формі, допоможе засвоїти диференційовану вимову звуків, покращить фонематичне сприймання.

9. Ломова В. М. Робота над голосом. Автоматизація звука [м] у різних позиціях. Матеріал розмовно-побутового характеру, граматичний матеріал. Тема: «Дні тижня»: урок. *Всеосвіта*. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/roboata-nad-golosom-avtomatizacia-zvuka-m-u-riznih-poziciah-material-rosmovno-pobutovogo-harakteru-gramaticnij-material-tema-dni-tizna-414887.html>

Анотація. Конспект заняття для роботи з дітьми з вадами слуху містить матеріал для роботи над голосом та закріплення автоматизації звука в різних позиціях. Допоможе вчителям-дефектологам, логопедам, які працюють з дітьми з вадами слуху.

10. Московець О. Г. Особливості формування професійних ціннісних орієнтацій старшокласників зі зниженим слухом в сучасному освітньому просторі. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців*. Ч II: зб. наук. праць VIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Суми, 19 травня 2021 року): вип. 9. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. С. 210–215. URL: https://sio.sspu.edu.ua/images/2021_akreditaciy/laboratoriy_Bondarenko/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2021_%D0%A7.%D0%86%D0%86_5dacd.pdf

Анотація. У статті розкрито особливості формування професійних ціннісних орієнтацій старшокласників зі зниженим слухом в сучасному освітньому просторі в умовах переходу до ринкової економіки, задоволення їхніх освітніх потреб.

11. Московець О. Г. Педагогічні умови формування професійних ціннісних орієнтацій в учнів зі зниженим слухом в умовах спеціального закладу освіти. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі*: матеріали VII Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (м. Суми, 24 листопада 2021 року). Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. С. 385–389.

Анотація. У статті визначено педагогічні умови формування професійних ціннісних орієнтацій в учнів зі зниженим слухом в умовах спеціального освітнього закладу, як наукову практичну систему підготовки учнів до свідомого професійного самовизначення.

12. Разуваєва О. С. Теоретичні аспекти реалізації принципу природовідповідності в освітньому процесі дітей зі зниженим слухом. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: збірник наукових праць*: вип. 9. Т.1. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. С.

https://sio.sspu.edu.ua/images/2021_akreditaciy/laboratoriy_Bondarenko/zbirniki/zbirnik_2021_Ch.I_c5ce8.pdf

Анотація. У статті розкрито теоретичні аспекти реалізації принципу природовідповідності в освітньому процесі дітей зі зниженим слухом. Реалізація принципу природовідповідності в освітньому процесі дітей зі зниженим слухом передбачає наявність методології ноосферної освіти, завданням якої є обґрунтування засобів, методів, ходу, умов для практичної організації та проведення освітнього процесу, методики викладання навчальних дисциплін, технології організації педагогічного простору, методів психологічної корекції особистості (психологія ноосферного розвитку особистості); програми підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів.

13. Разуваєва О. С. Корекційний потенціал ноосферної освіти в процесі формування ціннісних орієнтацій в учнів зі зниженим слухом. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Суми, 24 листопада 2021 року). Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. С. 179 – 183.

Анотація. Метою статті є розкриття корекційного потенціалу ноосферної освіти в процесі формування ціннісних орієнтацій в учнів із зниженим слухом. Основний акцент ноосферного виховання зроблений на розвитку духовності, його моральних принципів і засад, уміння співвідносити свої дії і вчинки з Законами Миру, вихованні бажання і внутрішньої потреби жити так, щоб не нашкодити.

14. Самсоненко Ю. Г. Проблема формування у дітей молодшого шкільного віку зі зниженим слухом дбайливого ставлення до природи. *Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців: зб. наукових праць: вип. 9. Т.1.* Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. С. 308-313. URL: <https://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/11095>

Анотація. У статті розкрито проблему формування у дітей молодшого шкільного віку зі зниженим слухом дбайливого ставлення до природи в умовах спеціального освітнього закладу. Матеріали стануть у нагоді педагогам спеціальних закладів та інклюзивних груп у закладах освіти.

15. Самсоненко Ю. Г. Спільні особливості жестових мов глухих. *Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень: педагогіка та освіта: матеріали II Міжнародної наукової конференції. Т. 2.* (м. Львів, 24 вересня, 2021 року). Вінниця: Європейська наукова платформа, 2021. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/mcnd/article/view/14986>

Анотація. У статті розкриваються спільні особливості жестових мов глухих. Матеріали стануть у нагоді педагогам корекційних та спеціальних освітніх закладів.

16. Чернишева О. М. Розвиток мовлення учнів з порушеннями слуху на уроках словесності. *На урок*. 2021. URL: <https://naurok.com.ua/stattya-rozvitok-movlennya-uchniv-z-porushennyami-sluhu-na-urokah-slovesnosti-225161.html>

Анотація. Публікація містить опис шляхів розв'язання проблеми формування мовлення дітей з порушеннями слуху та механізм реалізації мовленнєвої функції.

6. Виховна та позакласна робота

1. Медведєва Т. Л. Сценарій літературно-музичного вечора до річниці від дня народження Лесі Українки: мовне свято. *Всеосвіта*. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/scenarij-literaturno-muzicnogo-vecora-do-ricnici-vid-dna-narodzenna-lesi-ukrainki-463452.html>

Анотація. На літературному святі діти декламували вірші Лесі Українки, інсценізували сценки, розповідали про життя, творчість, кохання Лесі, зачитували уривки листів великої поетеси до письменників, виконували жестову пісню.

2. Московець О. Г. Методична розробка. Бесіда: «Допомога птахам взимку». *Всеосвіта*. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/besida-dopomoga-ptaham-vzimku-417610.html>

Анотація. Методична розробка підходить для позакласної роботи в спеціальній школі для дітей з порушеннями слуху. Методична розробка включає специфіку роботи з дітьми з порушеннями слуху. Презентація містить 32 слайда.

3. Московець О. Г. Методична розробка. Бесіда: «Масляна іде – весну за собою веде». *Всеосвіта*. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/besida-maslana-ide-vesnu-za-sobou-vede-417622.html>

Анотація. Методична розробка підходить для позакласної роботи в спеціальній школі для дітей з порушеним слухом і знайомить учнів про давні народні обряди та звичаї, пов'язані зі святкуванням проводів зими та зустрічі весни; презентація містить 60 слайдів.

4. Московець О. Г. Методична розробка. Позакласне читання: Володимир Верба «Кошеня». *Всеосвіта*. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/pozaklasne-citanna-volodimir-verba-kosena-417580.html>

Анотація. Методична розробка підходить для позакласної роботи в спеціальних школах для дітей з порушеннями слуху. Розробка підходить для учнів початкових класів. Презентація включає 35 слайдів.

5. Московець О. Г. Методична розробка. Позакласне читання: Борис Грінченко «Батько та дочка». *Всеосвіта*. 2021. URL:

<https://vseosvita.ua/library/pozaklasne-citanna-boris-grincenko-batko-ta-docka-417550.html>

Анотація. Розробка підходить для позакласної роботи в спеціальних школах для дітей з порушеннями слуху. Розробка підходить для учнів старшої школи і допомагає учням усвідомити зміст та художнє багатство прочитаного твору, виховує найкращі людські якості, а особливо любов до людей, співпереживання. Презентація містить 50 слайдів.

6. Московець О. Г. Методична розробка. Інформаційна година: «Цікаві факти про Японію». *Всеосвіта*. 2021. URL: <https://vseosvita.ua/library/informacijna-godina-cikavi-fakti-pro-aponiu-417570.html>

Анотація. Методична розробка підходить для позакласної роботи для учнів з порушенням слухом в спеціальних школах. Методична розробка знайомить учнів з цікавими фактами дивовижної країни. Презентація містить 38 слайдів.

7. Чернишева О. М. Патріотичне виховання школярів в умовах спеціальної школи. *На урок*. 2021. URL: <https://naurok.com.ua/stattya-patriotichne-vihovannya-shkolyariv-v-umovah-specialno-shkoli-222217.html>

Анотація. У статті зосереджена увага на формуванні патріотичної свідомості підростаючого покоління, вихованні громадянина-патріота.